GENERALINĖS ADVOKATĖS
JULIANE KOKOTT IŠVADA,
pateikta 2008 m. gegužės 8 d. [1]

I — Įžanga

1. Šioje byloje Teisingumo Teismui keliama užduotis išaiškinti duomenų apsaugos ir spaudos laisvės bei visuomenės informavimo priemonių laisvės santykį. Priimant 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo [2] (toliau – Duomenų apsaugos direktyva) buvo suvoktas galimas šių pagrindinių teisių konfliktas ir valstybėms narėms 9 straipsnyje pavesta išlaikyti šių pagrindinių teisių pusiausvyrą. Ypač visuomenės informavimo priemonėms valstybės narės turėtų numatyti būtinas duomenų apsaugos išimtis. Šiuo atveju kyla klausimas, ar šis išimtinis reglamentavimas taikytinas katalogizuotam Suomijos piliečių mokestinių duomenų paskelbimui, įskaitant informaciją apie jų pajamas ir turtą, taip pat šių duomenų darymą prieinamais per mobilojo ryšio trumpųjų pranešimų paslaugą.

II — Teisinis pagrindas

A — *Bendrijos teisės aktai*

2. Duomenų apsaugos direktyvos 2 straipsnio a, b ir c punktai apibrėžia pagrindines sąvokas „asmens duomenys“, „tvarkymas“ ir „rinkmenų sistema“:

„Šioje direktyvoje:

1 — Originalo kalba: vokiečių.

2 — OL L 281, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355, paskutinį kartą pakeista 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003, suderinančiu su Tarybos sprendimu 1999/468/EB nuostatas, susijusias su komitetais, padedančiais Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, nustatytais dokumentuose, priimtuose vadovaujantis EB sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka (OL L 284, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 124).

a) „asmens duomenys“ reiškia bet kurią informaciją, susijusią su asmeniu (duomenų subjektu), kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta; asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta, yra tas asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta tiesiogiai ar netiesiogiai, ypač pasinaudojus nurodytu asmens identifikavimo kodu arba vienu ar keliais to asmens fizinei, fiziologinei, protinei, ekonominei, kultūrinei ar socialinei tapatybei būdingais veiksniais;

b) „asmens duomenų tvarkymas“ (tvarkymas) reiškia bet kurią operaciją ar operacijų rinkinį, automatiniais arba neautomatiniais būdais atliekamus su asmens duomenimis, kaip antai: rinkimas, užrašymas, rūšiavimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, atgaminimas, paieška, naudojimas, atskleidimas perduodant, platinant ar kitu būdu padarant juos prieinamus, išdėstymas reikiama tvarka ar sujungimas derinant, blokavimas, trynimas ar naikinimas;

c) „asmens duomenų kaupimo rinkmenose sistema“ (rinkmenų sistema) reiškia bet kurį susistemintą pagal specifinius kriterijus prieinamų asmens duomenų rinkinį, kuris gali būti centralizuotas, decentralizuotas arba suskirstytas funkciniu ar geografiniu pagrindu;“

3. Vadovaujantis šiomis sąvokomis 3 straipsnio 1 dalyje apibrėžiama direktyvos taikymo sritis:

„Ši direktyva taikoma automatiniais būdais tvarkant asmens duomenis ištisai arba dalimis ir neautomatiniais būdais tvarkant asmens duomenis, kai tie duomenys sudaro arba yra skirti sudaryti rinkmenų sistemos dalį.“

4. Duomenų apsaugos ir saviraiškos laisvės santykis reglamentuotas 9 straipsnyje:

„Valstybės narės numato išimtis ir nukrypimus nuo šio skyriaus bei IV ir VI skyriaus, kai asmens duomenys tvarkomi tik žurnalistikos sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, bet tiktai tuomet, jeigu šios išimtys reikalingos, norint privatumo teisę suderinti su laisve reikšti savo mintis ir įsitikinimus reglamentuojančiomis taisyklėmis.“

5. Ši nuostata paaiškinama direktyvos 17 ir 37 konstatuojamosiose dalyse:

„(17) kadangi, tvarkant garsinius ar vaizdinius duomenis žurnalistikos sumetimais arba literatūrinės ar meninės raiškos tikslais, ypač garsinėje–vaizdinėje srityje, šios direktyvos principai turi būti taikomi ribotai, laikantis 9 straipsnyje išdėstytų nuostatų.

<…>

(37) kadangi, tvarkant asmens duomenis žurnalistikos sumetimais arba literatūrinės ar meninės raiškos tikslais, ypač garsinėje ir vaizdinėje srityje, turėtų būti atleidžiama nuo kai kurių šios direktyvos reikalavimų, kad būtų galima suderinti pagrindines asmenų teises su informacijos laisve, ypač su teise gauti ir skleisti informaciją, kaip garantuojama Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje; todėl valstybės narės turėtų išdėstyti reikalingas išimtis ir leidžiančias nukrypti nuostatas, kad būtų pasiekta pagrindinių teisių pusiausvyros, taikant bendrąsias priemones dėl duomenų tvarkymo teisėtumo bei priemones dėl duomenų perdavimo į trečiąsias šalis ir dėl priežiūros institucijų galių; kadangi tai vis dėlto neturėtų paskatinti valstybių narių nustatyti išimtis, kai taikomos priemonės, kurios užtikrina tvarkymo saugumą; kadangi bent už šį sektorių atsakingai priežiūros institucijai turėtų būti suteiktos tam tikros *ex post* galios, pavyzdžiui, reguliariai skelbti ataskaitas arba perduoti klausimus nagrinėti teisėtvarkos institucijoms.“

6. 17 straipsnio 1 dalis reglamentuoja reikalavimus duomenų tvarkymo saugumui:

„(1) Valstybės narės numato, kad duomenų valdytojas privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones, skirtas apsaugoti, kad asmens duomenys nebūtų netyčia ar neteisėtai sunaikinti ar netyčia prarasti, pakeisti, neleistinai atskleisti ar palikti prieinami, ypač kai tvarkomus duomenis tenka perduoti tinklu, taip pat apsaugoti nuo bet kokių kitų neteisėtų tvarkymo būdų.

Atsižvelgus į technologijų lygį ir jų įdiegimo išlaidas, minėtos priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų tvarkymo keliamą riziką ir saugotinų duomenų pobūdį.“

7. Kitos 17 straipsnio dalys reglamentuoja šių įpareigojimų taikymą tvarkant duomenis, kai tai valdytojo vardu daro tretieji asmenys.

B — *Nacionalinės teisės aktai*

8. Suomijos Konstitucija (*Perustuslaki*), t. y. jos 10 straipsnio 1 dalis, saugo privatų gyvenimą, bet kartu pagal 12 straipsnį saugo ir saviraiškos laisvę bei visuomenės prieigą prie viešosios valdžios institucijų turimos informacijos:

„Kiekvienam asmeniui garantuojama saviraiškos laisvė. Saviraiškos laisvė apima teisę be išankstinių apribojimų reikšti, skelbti ir gauti informaciją, nuomonę ir kitas žinias. Išsamias naudojimosi saviraiškos laisve taisykles numato įstatymas. Vaiko apsaugos tikslais įstatymu gali būti nustatyti privalomi apribojimai vaizdo programoms.

Valdžios institucijų turimi dokumentai ir įrašai yra vieši, išskyrus konkrečius atvejus, kai jų atskleidimas, remiantis privalomaisiais pagrindais, ribojamas įstatymu. Kiekvienas asmuo turi teisę gauti viešą dokumentų ir įrašų informaciją.“

9. Pagal įstatymo dėl Mokestinių duomenų viešumo ir konfidencialumo (*Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta*) 5 straipsnio 1 dalį metinėje deklaracijoje pateikiamas apmokestinamojo asmens vardas ir pavardė, gimimo data ir gyvenamoji komuna yra vieša informacija. Vieša taip pat yra ši informacija:

1) apmokestinamosios darbo pajamos (nuo kurių skaičiuojamas nacionalinis mokestis;

2) apmokestinamosios pajamos iš kapitalo ir apmokestinamasis turtas (nuo kurių skaičiuojamas nacionalinis mokestis);

3) apmokestinamosios pajamos (nuo kurių skaičiuojamas komunos mokestis);

4) pajamų ir turto mokesčiai, komunos mokestis ir bendra išieškomų mokesčių ir su jais susijusių mokėjimų suma.

10. Gavusi prašymą valdžios institucija su šia informacija supažindina arba žodžiu, arba pateikdama dokumentą savo patalpose, kur su juo būtų galima susipažinti, darytis kopiją, išklausyti ar gauti spausdintą arba paskelbtą kopiją. Valdžios institucijos tvarkomos asmens duomenų bylos duomenų perdavimui galioja ši nuostata (bendrojo įstatymo dėl viešumo, *Julkisuuslaki*, 16 straipsnio 3 dalis):

„Išskyrus įstatymų numatytas išimtis, asmens duomenų bylos spaudinta arba paskelbta kopija arba joje esantys duomenys elektronine forma gali būti perduoti gavėjui, jei pagal asmens duomenų apsaugai taikomas nuostatas gavėjas turi teisę saugoti ir naudoti šiuos duomenis. Tačiau tiesioginės rinkodaros, apklausų arba rinkos tyrimų tikslais tokie duomenys gali būti perleisti, tik jei tai konkrečiai numatyta įstatyme arba duomenų subjekto sutikimu.“

11. Suomija Duomenų apsaugos direktyvą perkėlė Įstatymu dėl asmens duomenų (*Henkilötietolaki*). Šio įstatymo 2 straipsnio 4 ir 5 dalyse įtvirtinti šiai bylai svarbūs taikymo apribojimai:

„Šis įstatymas netaikomas asmens duomenų byloms, kuriose laikoma tik per visuomenės informavimo priemones paskelbta informacija.

Asmens duomenų tvarkymui redakciniais, meninės ir literatūrinės raiškos tikslais taikomi tik šio įstatymo 1–4, 32 straipsniai, 39 straipsnio 3 dalis, 40 straipsnio 1ir 3 dalys, 42 straipsnis, 44 straipsnio 2 dalis, 45–47 straipsniai, 48 straipsnio 2 dalis bei 50 ir 51 straipsniai, jei jie yra taikytini ir jei 17 straipsnis nenumato kitaip.“

12. Iš nurodytųjų nuostatų čia spręstiniems klausimams svarbi tik 32 straipsnio 1 dalis:

„Duomenų tvarkytojas privalo imtis tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų apsaugoti asmens duomenis nuo neteisėtos prieigos, atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, perleidimo arba perdavimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Įgyvendinant šias priemones turi būti atsižvelgiama į egzistuojančias technines galimybes, priemonių įdiegimo išlaidas, tvarkytinų duomenų pobūdį, apimtį ir senumą, taip pat tvarkymo poveikį privačiam gyvenimui.“

III — Faktinės aplinkybės, procesas nacionaliniame teisme ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą

13. Prašymą priimti preducinį sprendimą pateikusio teismo duomenimis, *Satakunnan Markkinapörssi Oy* iš Suomijos mokesčių institucijų rinko atskirų asmenų mokestinius duomenis tolesniam naudojimui. Naudodama juos, ši įmonė viename žurnalale kasmet paskelbdavo sąrašą, kuriame buvo 1,2 milijono fizinių asmenų mokestiniai duomenys.

14. Duomenys apėmė asmens vardą ir pavardę, taip pat mokestinius duomenis apie darbo ir kapitalo pajamas bei turtą 100 eurų tikslumu. Informacija buvo paskelbta regioniniuose leidiniuose (2001 m. buvo 16 leidinių). Minėti duomenys abėcėlės tvarka suskirstyti pagal komunas ir pajamų rūšis.

15. Žemutinė skelbtinų duomenų riba buvo nustatyta pagal komuną. Pavyzdžiui, Helsinkiui pasirinkta 36 000 eurų dydžio darbo pajamų riba. Mažesnėse komunose žemutinė riba buvo mažesnė.

16. Pagrindinis leidinio tikslas yra mokesnių duomenų skelbimas. Šalia skelbimų jame taip pat yra santraukų ir kitokių straipsnių. Palyginti su mokestiniais duomenimis, likusi dalis užima akivaizdžiai mažiau vietos.

17. Už informacijos apie asmenį pašalinimą iš žurnalo *Satakunnan Markkinapörssi Oy* reikalauja mokesčio. Vis dėlto, įmonės teigimu, mokesčio mokėjimas nėra būtina tokio pašalinimo sąlyga.

18. Šiuos paskelbtus asmens duomenis *Satakunnan Markkinapörssi Oy* perdavė įmonei *Satamedia Oy* CD-ROM disko pavidalu. Pastaroji įmonė priklauso tai pačiai įmonių grupei.

19. *Satamedia Oy* ir *Satakunnan Markkinapörssi Oy* susitarė su trečiąja įmone, mobilojo ryšio bendrove, dėl SMS (*short message service*, toliau – SMS) paslaugos techninio įdiegimo. *Satamedia Oy* šiam tikslui perdavė atitinkamus duomenis šiai trečiajai įmonei, kuri *Satamedia Oy* vardu teikė SMS paslaugas.

20. Norėdamas pasinaudoti šia paslauga, mobilojo ryšio naudotojas tam tikru numeriu išsiunčia žinutę: „VERO VARDAS PAVARDĖ GYVENAMOJI KOMUNA“ (pavyzdžiui, VERO [suomių k. reiškia „mokestis“], MATTI [vardas] MEIKÄLÄINEN [pavardė], HELSINKIS [gyvenamoji komūna]). Kaip atsakymas į mobilojo ryšio telefoną atsiunčiami nurodyto asmens duomenys apie su darbine veikla susijusias arba iš kapitalo gautas pajamas bei apie turtą 100 eurų tikslumu. 2004 m. pasinaudojus trumpųjų pranešimų paslauga taip pat buvo galima gauti asmenų, turinčių tokią pačią pavardę, duomenis bei lyginamuosiuos atitinkamų komunų duomenis. Už sėkmingai išsiųstą pranešimą reikalaujama mokesčio. Pateikus prašymą, įmonė pašalina duomenis iš paslaugos duomenų bazės.

21. Suomijos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (*Tietosuojavaltuutettu*) ištyrė *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy* veiklą ir paprašė Duomenų apsaugos komisijos (*Tietosuojalautakunta*):

a) uždrausti įmonei *Satakunnan Markkinapörssi Oy*,

— rinkti, įrašyti arba kitu būdu tvarkyti duomenis apie fizinių asmenų su darbine veikla susijusias arba iš kapitalo gautas pajamas bei duomenis apie šių asmenų turtą taip, kaip tai įvyko 2001 metais su mokestiniais duomenimis, ir

— perduoti šios įmonės surinktus ir tariamai redakciniais tikslais sukurtose duomenų rinkmenose įrašytus asmens duomenis, skirtus trumpųjų pranešimų paslaugai ar kitais tikslais;

b) uždrausti įmonei *Satamedia Oy* rinkti ir įrašyti iš įmonės *Satakunnan Markkinapörssi Oy* duomenų rinkmenų gautus asmens duomenis bei naudoti juos trumpųjų pranešimų paslaugai ar kitais tikslais.

22. Duomenų apsaugos komisija atmetė šį duomenų apsaugos priežiūros pareigūno prašymą. Dėl šio sprendimo pateiktas skundas pirmosios instancijos teismo buvo atmestas. Tuomet duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas pateikė apeliacinį skundą Suomijos Aukščiausiajam administraciniam teismui (*Korkein hallinto-oikeus*).

23. Atsižvelgęs į nurodytas aplinkybes *Korkein hallinto-oikeus* prašo Teisingumo Teismo remiantis EB 234 straipsniu priimti prejudicinį sprendimą ir pateikia šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar asmens duomenų tvarkymu Direktyvos 95/46/EB 3 straipsnio 1 dalies prasme gali būti laikoma veikla, kurią sudaro duomenų apie fizinių asmenų darbo arba kapitalo pajamas bei apie jų turtą:

a) rinkimas iš mokesčių institucijų viešų dokumentų ir tvarkymas turint tikslą juos paskelbti;

b) paskelbimas kiekvienai komunai atskirai skirtais išsamiais sąrašais, išdėsčius abėcėlės tvarka ir suskirsčius pagal pajamų rūšis;

c) perleidimas CD-ROM diskuose turint tikslą naudoti komerciniais tikslais;

d) tvarkymas teikiant SMS paslaugą, kuria naudodamiesi mobilojo ryšio naudotojai, išsiuntę tam tikro asmens pavardę ir gyvenamąją komuną, gauna informaciją apie šio asmens darbo bei kapitalo pajamas ir apie jo turtą?

2. Ar Direktyva 95/46/EB turi būti aiškinama taip, kad įvairios pirmojo klausimo a–d punktuose nurodytos veiklos rūšys gali būti laikomos asmens duomenų tvarkymu tik žurnalistikos tikslais Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio prasme, jeigu atsižvelgiama į tai, kad daugiau kaip 1 milijono mokesčių mokėtojų duomenys buvo surinkti iš duomenų, kurie yra vieši, vadovaujantis prieigą prie informacijos reglamentuojančiais nacionalinės teisės aktais? Ar vertinant svarbu tai, kad pagrindinis šios veiklos tikslas yra paskelbti minėtus duomenis?

3. Ar Direktyvos 95/46/EB 17 straipsnį, atsižvelgiant į direktyvos principus ir tikslą, reikia aiškinti taip, kad jis draudžia surinktų duomenų paskelbimą žurnalistikos tikslais ir jų perleidimą komerciniais tikslais?

4. Ar Direktyvą 95/46/EB reikia aiškinti taip, kad asmens duomenų bylos, apimančios tik visuomenės informavimo priemonėmis jau paskelbtą informaciją, visiškai nepatenka į direktyvos taikymo sritį?“

24. *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy* bendrai, Estija, Portugalija, Suomija, Švedija ir Komisija pateikė rašytines pastabas. Be to, 2008 m. vasario 12 d. žodinėje proceso dalyje dar dalyvavo Suomijos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, o Portugalija joje nedalyvavo.

25. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno prašymą leisti dalyvauti procese Teisingumo Teismo pirmininkas atmetė, nes prašymo priimti prejudicinį sprendimą procedūroje įstojimas į bylą nenumatytas, o pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas nėra nurodytas kaip suinteresuotoji šalis [3].

IV — Teisinis vertinimas

26. Pagrindinėje byloje reikia įvertinti, ar įmonių *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy* atliekamą mokestinių duomenų platinimą draudžia duomenų apsauga. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas užduoda *pirmąjį klausimą*, ar toks mokestinių duomenų naudojimas patenka į Duomenų apsaugos direktyvos taikymo sritį ir kokiu mastu.

27. Pagal Suomijos Asmens duomenų įstatymo 2 straipsnio 5 dalį asmens duomenų tvarkymui žurnalistikos tikslais taikomos tik tam tikros duomenų apsaugos nuostatos. Panašu, kad tokiu atveju vienintelis duomenų tvarkymo apribojimas yra 32 straipsnio 1 dalis, perkelianti duomenų saugumo reikalavimus pagal Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnį. Šiai nuostatai aiškinti skirtas *trečiasis prejudicinis klausimas*.

28. *Antruoju klausimu* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia dėl kito duomenų apsaugos nuostatų taikymo kriterijaus, būtent Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio, kuriame valstybėms narėms nurodyta išlaikyti pusiausvyrą tarp laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus bei privataus gyvenimo. Ši pusiausvyra turi būti sukurta numatant duomenų

3 — 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Satakunnan Markkinapörssi Oy ir Satamedia Oy* (73/07, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 8 ir paskesni punktai).

apsaugos išimtis tiems atvejams, kai asmens duomenys tvarkomi vien žurnalistikos sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais. Todėl klausiama, ar duomenų tvarkymas pripažintinas atliekamu žurnalistikos tikslais ir kokiu mastu.

29. *Ketvirtuoju klausimu* siekiama išsiaiškinti, ar Suomijos nustatyta duomenų apsaugos išimtis, konkrečiai kalbant, išimtis dėl paskelbtų duomenų tvarkymo pagal Asmens duomenų įstatymo 2 straipsnio 4 dalį, yra suderinama su Bendrijos teise.

A — *Dėl pirmojo klausimo — Asmens duomenų tvarkymas*

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia klausia, ar Duomenų apsaugos direktyvos taikymo sritis apima įvairias įmonių *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy* veiklas.

31. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir šalys pagrindinėje byloje yra vieningos nuomonės, kad mokestinių duomenų paskelbimas ir jų darymas prieinamais per trumpųjų pranešimų paslaugą turi būti vertinami kaip asmens duomenų tvarkymas Duomenų apsaugos direktyvos 2 straipsnio a ir b punktų prasme.

32. Tai yra asmens duomenys, nes informacija apie pajamas, turtą ir mokesčius susieta su konkrečiais asmenimis. Tiek duomenų paskelbimas, tiek jų darymas prieinamais per trumpųjų pranešimų paslaugą yra tvarkymo operacijos Duomenų apsaugos direktyvos 2 straipsnio b punkto prasme, nes jomis atliekami rinkimo, užrašymo, rūšiavimo, saugojimo ir atskleidimo perduodant, platinimo ar kitu būdu padarymo prieinamais veiksmai.

33. Be to, Duomenų apsaugos direktyvos taikymui jos 3 straipsnio 1 dalyje iškeliama sąlyga dėl asmens duomenų tvarkymo ištisai arba dalimis automatiniais būdais arba bent jau duomenų tvarkymo neautomatiniais būdais, kai tie duomenys sudaro arba yra skirti sudaryti rinkmenų sistemos dalį. Rinkmenų sistema reiškia pagal specifinius kriterijus prieinamų asmens duomenų rinkinį.

34. Tikėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paminėtos duomenų tvarkymo operacijos, išskyrus CD-ROM disko perdavimo veiksmą, bent jau iš dalies atliekamos automatiniais būdais. Vis dėlto dėl perdavimo automatizavimo nereikalingi jokie tolesni paaiškinimai, nes spausdintu pavidalu paskelbti mokestiniai duomenys sudaro rinkmenų sistemą, o perda-

vimu teikiant trumpųjų pranešimų paslaugą būtina atlikti paiešką rinkmenų sistemoje. Todėl visų minėtų veiklos rūšių atvejais, įskaitant duomenų perdavimą CD-ROM disko pavidalu, kalbama apie asmens duomenų tvarkymą, kai tie duomenys sudaro arba yra skirti sudaryti rinkmenų sistemos dalį.

c) perleidimas CD-ROM diskuose turint tikslą naudoti komerciniais tikslais; arba

d) tvarkymas teikiant SMS paslaugą, kuria naudodamiesi mobilojo ryšio naudotojai, išsiuntę tam tikro asmens pavardę ir gyvenamąją komuną, gauna informaciją apie šio asmens darbo bei kapitalo pajamas ir apie jo turtą.

35. Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad asmens duomenų tvarkymu Duomenų apsaugos direktyvos 3 straipsnio 1 dalies prasme reikia laikyti veiklą, kurią, kaip apibūdinama prašyme priimti prejudicinį sprendimą, sudaro duomenų apie fizinių asmenų darbo arba kapitalo pajamas bei apie jų turtą:

B — *Dėl antrojo klausimo — Išimtis žurnalistinei veiklai*

a) rinkimas iš mokesčių institucijų viešų dokumentų ir tvarkymas turint tikslą juos paskelbti;

b) paskelbimas kiekvienai komunai atskirai skirtais išsamiais sąrašais, išdėsčius abėcėlės tvarka ir suskirsčius pagal pajamų rūšis;

36. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar nagrinėjamos veiklos rūšys gali būti laikomos asmens duomenų tvarkymu tik žurnalistikos tikslais Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio prasme. 9 straipsnis yra teisinis pagrindas valstybėms narėms numatyti vadinamąją spaudos ir visuomenės informavimo priemonių privilegiją [4]. Pagal tai valstybės narės asmens duomenų tvarkymui tik žurnalistikos arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais nustato išimtis ir leidimus nukrypti nuo Duomenų apsaugos direktyvos II, IV ir VI skyrių tiek, kiek tai reikalinga

4 — Dėl šių sąvokų žr. Stefan Walz, leidinio Spiros Simitis, *Bundesdatenschutzgesetz*, 6 leidimas, Baden Badenas, 2006, 41 paragrafo 1 punktą ir Friederike Neunhoeffer „Das Presseprivileg im Datenschutzrecht“, Tiubingenas, 2005.

suderinti teisę į privatų gyvenimą su saviraiškos laisvę reglamentuojančiomis taisyklėmis. Todėl antrasis klausimas susijęs su šios išimties taikymo sritimi.

Dėl susijusių pagrindinių teisių

37. Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnis turi būti aiškinamas atsižvelgiant į pagrindines teises, tarp kurių, taikant šią nuostatą, turi būti pasiekta pusiausvyra. Kartu Bendrijos teismai privalo ypač atsižvelgti į Europos žmogaus teisių teismo (toliau – EŽTT) praktiką [5].

38. Bendrijos teisė garantuoja pagrindinę teisę į saviraiškos laisvę, įtvirtintą 1950 m. lapkričio 4 d. pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 10 straipsnyje [6]. Tai pripažįstama 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos [7] (toliau – Chartija) 11 straipsnyje. Pagal Teisingumo Teismo praktiką [8] ir aiškinamąjį protokolą dėl viešojo transliavimo sistemos valstybėse narėse [9], taip pat į Chartijos 11 straipsnio 2 dalį turi būti gerbiama žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas.

39. Laisvė reikšti mintis ir įsitikinimus neribojama nuomonių reiškimu; pagal EŽTK 10 straipsnio 1 dalies 2 sakinį ir pagal Chartijos 11 straipsnio 1 dalies pirmąjį sakinį ji aiškiai apima laisvę gauti ir pranešti žinias arba idėjas. Nusistovėjusioje EŽTT praktikoje akcentuojama, kad saviraiškos laisvė taikoma ne tik informacijai arba idėjoms, kurioms pritariama arba kurios laikomos nepavojingomis ar nereikšmingomis, bet ir visai informacijai ir idėjoms, kurios yra nepriimtinos, šokiruoja arba trikdo valstybę ar visuomenės dalį [10]. Net kai laisve reikšti mintis ir įsitikinimus naudojamasi siekiant komercinių

5 — 2002 m. spalio 15 d. Sprendimas *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, nuo C-250/99 P iki C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 274 punktas) ir 2006 m. birželio 29 d. Sprendimas *Komisija prieš SGL Carbon AG* (C-301/04, Rink. p. I-5915, 43 punktas).

6 — 1991 m. birželio 18 d. Sprendimas *ERT* (C-260/89, Rink. p. I-2925, 44 punktas); 1991 m. liepos 25 d. Sprendimas *Collectieve Antennevoorziening Gouda* (C-288/89, Rink. p. I-4007, 23 punktas); 1991 m. liepos 25 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (C-353/89, Rink. p. I-4069, 30 punktas) ir 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *United Pan-Europe Communications Belgium ir kt.* (C-250/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 41 punktas).

7 — OL C 364, p. 1; iš dalies pakeista 2007 m. gruodžio 12 d. Deklaracija (OL C 303, p. 1).

8 — Žr. Sprendimus *Collectieve Antennevoorziening Gouda* ir *United Pan-Europe Communications Belgium ir kt.* (abu nurodyti 6 išnašoje).

9 — Prie EB sutarties pridėtas protokolas (OL C 340, 1997, p. 109).

10 — Žr., pavyzdžiui, 1976 m. gruodžio 7 d. EŽTT sprendimą *Handyside* (serija A, Nr. 24, 49 punktas); 1988 m. gegužės 24 d. EŽTT sprendimą *Müller ir kt.* (serija A, Nr. 133, 33 punktas); 1995 m. rugsėjo 26 d. EŽTT sprendimą *Vogt* (serija A, Nr. 323, 52 punktas); 2008 m. vasario 12 d. EŽTT sprendimą *Guja* (dar nepaskelbtas Rinkinyje, 69 punktas); taip pat 2001 m. kovo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Connolly prieš Komisiją* (C-274/99 P, Rink. p. I-1611, 39 punktas).

tikslų, ji saugo informacijos teikimą ir nuomonių reiškimą [11].

40. Pagrindinė teisė į privatų gyvenimą visų pirma įtvirtinta EŽTK 8 straipsnyje ir pripažįstama Chartijos 7 straipsnyje. Be to, Chartijos 8 straipsnis aiškiai skelbia teisę į asmens duomenų apsaugą [12]. Asmens duomenų perdavimas tretiesiems asmenims, neatsižvelgiant į tolesnį perduotos informacijos naudojimą, pažeidžia duomenų subjekto teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir yra šios teisės apribojimas EŽTK 8 straipsnio prasme [13].

41. Teisė į privatų gyvenimą nėra tik teisė gintis nuo valstybės apribojimų, ji taip pat įtvirtina pozityvius įpareigojimus valstybei [14]. Duomenų apsaugos direktyvos nuostatomis Bendrija išplėtė duomenų apsaugos taikymo sritį privačių asmenų atliekamo tvarkymo atžvilgiu. Šiuo klausimu EŽTT byloje dėl vienos įžymybės privataus gyvenimo nuotraukų naudojimo spaudoje pabrėžė, kad, atsižvelgiant į asmens duomenų fiksavimo ir dauginimo technikos pažangą, reikalingas didesnis budrumas [15].

42. Abiejų pagrindinių teisių ribojimas iš esmės yra leistinas esant panašioms sąlygoms: ribojimas turi būti numatytas įstatymu, atitikti vieną ar kelis iš EŽTK 8 bei 10 straipsniuose minimų teisėtų tikslų ir būti būtinas demokratinėje visuomenėje. Kitaip tariant imperatyvus visuomeninis poreikis gali pateisinti apribojimus, jei jie yra proporcingi siekiamam teisėtam tikslui [16].

43. Griežtas duomenų apsaugos taikymas galėtų gerokai apriboti laisvę reikšti mintis ir įsitikinimus. Tiriamoji žurnalistika būtų labai suvaržyta, jei visuomenės informavimo priemonės asmens duomenis galėtų tvarkyti arba paskelbti tik su atitinkamo asmens sutikimu arba tik jam suteikus informaciją. Kita vertus, akivaizdu, kad visuomenės informavimo priemonės gali pažeisti atskirų asmenų privatų gyvenimą [17]. Todėl turi būti rasta pusiausvyra.

11 — 1990 m. gegužės 22 d. EŽTT sprendimas *Autronic AG* (12726/87, serija A, Nr. 178, 47 punktas) ir 1994 m. vasario 24 d. EŽTT sprendimas *Casado Coca* (15450/89, serija A, Nr. 285-A, 35 ir paskesni punktai). Šiame kontekste Komisija taip pat teisingai nurodo į 2000 m. birželio 15 d. generalinio advokato N. Fenelly išvadą *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* (C-376/98, Rink. p. I-8419, 153 ir paskesni punktai).

12 — Taip pat 2008 m. sausio 29 d. Sprendimas *Promusicae* (C-275/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 64 punktas).

13 — 2003 m. gegužės 20 d. Sprendimas *Österreichischer Rundfunk ir kt.* (C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, Rink. p. I-4989, 74 punktas).

14 — 2004 m. birželio 24 d. EŽTT sprendimas *von Hannover* (59320/00, *Recueil des arrêts et décisions 2004-VI*, 57 punktas ir ten minimi sprendimai).

15 — EŽTT sprendimas *von Hannover* (nurodytas 14 išnašoje, 70 punktas).

16 — Dėl saviraiškos laisvės žr. 1997 m. birželio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Familiapress* (C-368/95, Rink. p. I-3689, 26 punktas); 2003 m. birželio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Schmidberger* (C-112/00, Rink. p. I-5659, 79 punktas); taip pat EŽTT sprendimą *Handyside* (nurodytas 10 išnašoje, 48 punktas) ir 1991 m. lapkričio 26 d. EŽTT sprendimą *Observer ir Guardian* (13585/88, serija A, Nr. 216, 59 punktas), o dėl privataus gyvenimo žr. 2002 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Carpenter* (C-60/00, Rink. p. I-6279, 42 punktas) ir Teisingumo Teismos sprendimą *Österreichischer Rundfunk ir kt.* (nurodytas 13 išnašoje, 71 punktas); taip pat 1987 m. kovo 26 d. EŽTT sprendimą *Leander* (9248/81, serija A, Nr. 116, 58 punktas) ir EŽTT sprendimą *Connors* (66746/01, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 81 punktas).

17 — Kaip pavyzdys galėtų būti EŽTT sprendimas *von Hannover* (nurodytas 14 išnašoje, 61 ir paskesni punktai).

44. Ši konfliktinė situacija tarp įvairių pagrindinių teisių, taip pat tarp duomenų apsaugos ir kitų bendrųjų interesų yra būdinga Duomenų apsaugos direktyvos aiškinimui [18]. Todėl atitinkamos direktyvos nuostatos yra palyginti bendro pobūdžio. Jos suteikia valstybėms narėms reikalingą diskreciją imantis perkėlimo priemonių, kurios gali būti pritaikytos prie įvairių galimų aplinkybių [19]. Šiame kontekste valstybės narės privalo gerbti atitinkamas pagrindinių teisių pozicijas ir siekti jų pusiausvyros.

45. Be to, pagal Teisingumo Teismą valstybių narių institucijos ir teismai privalo ne tik nacionalinę teisę aiškinti pagal duomenų apsaugos direktyvas, bet ir atkreipti dėmesį, kad nebūtų remiamasi tokiu šių direktyvų aiškinimu, kuris kirstųsi su Bendrijos teisinės sistemos saugomomis pagrindinėmis teisėmis arba kitais bendraisiais Bendrijos teisės principais [20].

Nacionalinė vertinimo prerogatyva

46. Nors Teisingumo Teismas pateikia nurodymų nacionaliniams teismams ir institucijoms, jis laikosi labai santūrios pozicijos dėl duomenų apsaugos galiojimo apimties nustatymo ir dėl samprotavimo apie besikertančias pagrindines teises. Byloje *Promusicae* jis apsiribojo abiejų pagrindinių teisių įvardijimu, o faktinį svarstymą paliko prašymą primti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui [21]. Byloje *Österreichischer Rundfunk ir kt.* Teisingumo Teismas elgėsi panašiai [22], vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui papildomai dar davė nurodymų [23].

47. Tokią santūrią poziciją Teisingumo Teismas išreiškia ir kitais kolizijų tarp skirtingų teisių atvejais. Byla *Familiapress* buvo susijusi su kolizija tarp laisvo prekių judėjimo ir nacionalinio loterijų draudimo spaudoje. Toje byloje Teisingumo Teismas išsakė nuomonę dėl tam tikrų reglamentavimo būdų būtinybės [24], tačiau apskritai nacionaliniams teismams paliko vertinti, ar draudimas yra tinkamas visuomenės informavimo priemonių įvairovei išsaugoti ir ar šis tikslas negali būti pasiektas mažiau ribojančiomis priemonėmis [25].

18 — Žr. 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimą *Lindqvist* (C-101/01, Rink. p. I-12971, 82 ir paskesni punktai) ir sprendimą *Promusicae* (nurodytas 12 išnašoje, 65 ir paskesni punktai).

19 — Žr. sprendimą *Lindqvist* (nurodytas 18 išnašoje, 83 punktas) ir sprendimą *Promusicae* (nurodytas 12 išnašoje, 67 punktas).

20 — Žr. sprendimą *Lindqvist* (nurodytas 18 išnašoje, 87 punktas) ir sprendimą *Promusicae* (nurodytas 12 išnašoje, 68 punktas).

21 — Nurodytas 12 išnašoje, 61 ir paskesni punktai, visų pirma 68 punktas.

22 — Nurodytas 13 išnašoje, 91 ir paskesni punktai.

23 — Nurodytas 13 išnašoje, 86 ir paskesni punktai.

24 — Nurodytas 16 išnašoje, 33 punktas.

25 — Nurodytas 16 išnašoje, 34 punktas.

48. Toliau Teisingumo Teismas kolizijos tarp laisvės teikti paslaugas ir žmogaus orumo arba laisvo prekių judėjimo ir supratimo apie vaikų ir jaunimo apsaugą atveju pripažino, kad valstybėse narėse galimos skirtingos, tačiau teisėtos nuomonės apie tai, kokie pagrindinių teisių ribojimai tarnauja viešųjų interesų apsaugai ir visų pirma yra proporcingi pagrindinėms teisėms [26].

49. Kita vertus, Teisingumo Teismas jau yra priminęs apie tai, kad jam pavesta duoti nacionaliniam teismui naudingus atsakymus. Jis visų pirma yra įgaliotas, remdamasis jam pateikta pagrindinės bylos medžiaga ir rašytiniais bei žodiniais paaiškinimais, nacionaliniam teismui pateikti gaires, kurios šiam leistų priimti sprendimą konkrečioje nagrinėjamoje byloje [27]. Tokios gairės paprastai yra ypač susijusios su problemomis, į kurias būtina atsižvelgti vertinant proporcingumą.

50. Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismui veikiau reikėtų laikytis nuosaikaus požiūrio. Bendrijos teismas turėtų sukonkretinti susikertančias pagrindines teises visų pirma tuomet, kai kalbama apie *tarptautinį* elementą turinčią veiklą. Reikia itin kruopščiai įvertinti sieną kertančių Europos Sąjungos piliečių nepalankų vertinimą. Tai išplaukia iš Teisingumo Teismo sprendimų dėl profesinių sąjungų veiklos, susijusios su tarptautinį elementą turinčiomis paslaugomis [28] arba su įmonių veiklos perkėlimu [29], ir dėl protestuojančių ūkininkų išpuolių prieš vaisius gabenantį transportą [30].

51. Byla *Schmidberger* [31] nėra šiam pasiūlymui prieštaraujantis pavyzdys. Toje byloje buvo kalbama apie prekių judėjimo tarp Vokietijos ir Italijos sutrikdymą teisėtai surengus demonstraciją Austrijos Brenner automagistralėje. Šioje byloje Teisingumo Teismas, nors ir pripažino plačią nacionalinių institucijų nuožiūrą nustatant pusiausvyrą tarp laisvo prekių judėjimo ir laisvės reikšti mintis bei įsitikinimus arba teisės rengti demonstracijas [32], tačiau, prieš pripažindamas, kad nėra Bendrijos teisės pažeidimo, jis palyginti detaliai išnagrinėjo šią pusiausvyrą [33].

52. Tačiau taikant Duomenų apsaugos direktyvą tarptautinį elementą turinti veikla apsaugoma tik išimtiniais atvejais. Ši direktyva pagrįsta EB 95 straipsniu ir todėl yra skirta bendros rinkos įgyvendinimui. Vis dėlto ji

26 — 2004 m. spalio 14 d. Sprendimas *Omega* (C-36/02, Rink. p. I-9609, 37 ir paskesni punktai) ir 2008 m. vasario 14 d. Sprendimas *Dynamic Medien* (C-244/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 44 punktas); taip pat žr. 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimą *Gambelli ir kt.* (C-243/01, Rink. p. I-13031, 63 punktas).

27 — 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimas *The International Transport Worker's Federation ir The Finnish Seamen's Union* (C-438/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 85 punktas).

28 — 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Laval un Partneri* (C-341/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje).

29 — Sprendimas *The International Transport Worker's Federation ir The Finnish Seamen's Union* (nurodytas 27 išnašoje).

30 — 1997 m. gruodžio 9 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-265/95, Rink. p. I-6959).

31 — 2003 m. birželio 12 d. Sprendimas (C-112/00, Rink. p. I-5659).

32 — Nurodytas 31 išnašoje, 82 ir 93 punktai.

33 — Nurodytas 31 išnašoje, 83 ir paskesni punktai.

apima ne tik tarptautinį elementą turintį duomenų tvarkymą, bet ir visiškai nacionalines operacijas. Kitaip nei generalinis advokatas A. Tizzano [34], Teisingumo Teismas nesuabejojo plačia Duomenų apsaugos direktyvos taikymo sritimi, nes apribojus jos taikymą tik situacijomis, turinčiomis tarptautinį elementą, minėtos direktyvos taikymo ribos taptų neaiškios ir abejotinos [35].

Dėl Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio taikymo srities

55. Pagal Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį valstybės narės asmens duomenų tvarkymui tik žurnalistikos arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais nustato galimybę nukrypti nuo duomenų apsaugos tik tiek, kiek tai reikalinga suderinti teisę į privatų gyvenimą su saviraiškos laisvę reglamentuojančiomis taisyklėmis.

53. Iš plačios ir viršijančios tai, kas reikalinga bendrai rinkai įgyvendinti, direktyvos taikymo srities reikia daryti išvadą, kad pagal Duomenų apsaugos direktyvą siekdamas rasti pusiausvyrą tarp susikertančių pagrindinių teisių, Teisingumo Teismas turėtų suteikti valstybėms narėms ir jų teismams iš esmės didelę diskreciją, kuria remiantis galėtų būti puoselėjamos savos tradicijos ir visuomeninės vertybės.

56. *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy*, taip pat Suomija norėtų, kad Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio taikymo sritis apimtų visą laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus apsaugos sritį. Taip aiškinant, Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnis, atsižvelgiant į jo tikslus, apimtų visas galimas kolizijas tarp laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus bei duomenų apsaugos. Kartu valstybėms narėms būtų suteikta pati didžiausia laisvė siekti duomenų apsaugos ir laisvės reikšti mintis bei įsitikinimus pusiausvyros.

54. Direktyvos 9 straipsnį svarbu aiškinti atsižvelgiant į anksčiau nurodytas aplinkybes.

57. Vis dėlto tokio aiškinimo visiškai nepagrindžia Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio formuluotė. Minėta nuostata ne tik nurodo siekti laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus bei duomenų apsaugos pusiausvyros, bet ir aprašo konkrečius tikslus, vardan kurių valstybės narės gali nukrypti beveik nuo visų Duomenų apsaugos direktyvos reikalavimų. Tikslams įvardyti vartojamos žurnalis-

34 — 2002 m. rugsėjo 19 d. Išvada *Lindqvist* (C-101/01, Rink. p. I-12971, 35 ir paskesni punktai) ir 2002 m. lapkričio 14 d. Išvada *Österreichischer Rundfunk ir kt.* (C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, Rink. p. I-4989, 43 ir paskesni punktai).

35 — Sprendimas *Österreichischer Rundfunk ir kt.* (nurodytas 13 išnašoje, 42 punktas).

tikos arba meninės ar literatūrinės raiškos sąvokos, palyginti su laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus sąvoka, netektų savo funkcijos, jei kartu paimtos būtų prilygintos laisvei reikšti mintis ir įsitikinimus.

58. Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio aiškinimo atsparties taškas veikiau turėtų būti siauras bendrojo principo išimčių aiškinimas [36], kad atitinkamas principas nebūtų pažeistas. Nagrinėjamu atveju dėl plataus aiškinimo iškyla pagrindinės teisės į privatų gyvenimą pažeidimo rizika.

59. Atsižvelgiant į Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio formuluotę matyti, kad būtinybė šią nuostatą aiškinti siaurai sietina tik su tuo, kad ji taikoma tik tokiam asmens duomenų tvarkymui, kuris atliekamas ten minėtais tikslais. Taip pat ir išimtys bei nukrypimai leistini *tik tiek, kiek* jie reikalingi nagrinėjamų pagrindinių teisių pozicijų pusiausvyrai.

60. Kaip, be kita ko, nurodo Komisija, didelis priežasčių, kuriomis remiantis pagal Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį gali būti taikomos išimtys, skaičius liudija siauro jų taikymo sąlygų aiškinimo naudai. Kai kitos Duomenų apsaugos direktyvos išimtys numato tik konkrečių nuostatų išimtis, 9 straipsnis leidžia nesilaikyti beveik visų direktyvos reikalavimų.

61. Į pažodinę reikšmę orientuotam žurnalistikos tikslų sąvokos aiškinimui neprieštarauja tai, kad toks aiškinimas dėl per plačių duomenų apsaugos reikalavimų lemtų laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus pažeidimą. Pusiausvyrą tarp laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus bei privataus gyvenimo valstybės narės turi sukurti ne tik pagal Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį. Jos gali remtis ir kitomis nuostatomis, nes apskritai Duomenų apsaugos direktyva valstybėms narėms suteikia diskreciją, kuri joms reikalinga priimti prie skirtingų galimų situacijų pritaikytas perkėlimo priemones [37].

36 — 2006 m. birželio 8 d. Sprendimas *WWF Italia ir kt.* (C-60/05, Rink. p. I-5083, 34 punktas) ir 2007 m. birželio 14 d. Sprendimas *Komisija prieš Suomiją* (C-342/05, Rink. p. 4713, 25 punktas), kurie susiję su leidimais nukrypti nuo rūšių apsaugą nustatančių nuostatų; 2002 m. kovo 7 d. Sprendimas *Komisija prieš Suomiją* (C-169/00, Rink. p. I-2433, 33 punktas ir ten minimi sprendimai), susijęs su pridėtinės vertės mokesčiu; 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas *Kalfelis* (187/87, Rink. p. 5565, 19 punktas) ir 2007 m. spalio 11 d. Sprendimas *Freeport* (C-98/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 35 punktas), susiję su teismo jurisdikcija civilinėse bylose; 2007 m. lapkričio 27 d. Sprendimas *C* (C-435/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 60 punktas), susijęs su teismo jurisdikcija ginčuose dėl globos teisių.

37 — Sprendimas *Lindqvist* (nurodytas 18 išnašoje, 83 ir paskesni punktai); taip pat žr. sprendimą *Promusicae* (nurodytas 12 išnašoje, 67 punktas) dėl 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (OL L 201, p. 37; specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514).

62. Asmeninės nuomonės reiškimo srityje valstybės narės yra ypač laisvos, nes Duomenų apsaugos direktyva pagal 3 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką netaikoma, kai duomenis tvarko fizinis asmuo, užsiimdamas tik asmenine ar namų ūkio veikla [38].

63. Be to, pagal Duomenų apsaugos direktyvos 7 straipsnio f punktą duomenų tvarkymas gali būti leistinas, siekiant svarbių teisėtų tvarkančiojo interesų, o pagal 13 straipsnio g punktą valstybė narė dėl kitų asmenų teisių ir laisvių apsaugos gali numatyti konkretaus reglamentavimo išimtis [39]. Šiais atvejais visų pirma taikomi reikalavimai leidimui tvarkyti duomenis pagal 7 straipsnį ir tvarkyti jautrius duomenis pagal 8 straipsnį, o duomenų apsaugos priežiūros įstaigos gali stebėti duomenų tvarkymą.

64. Todėl apibendrinant reikia konstatuoti, kad Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio taikymo sritis turi būti nustatoma remiantis žurnalistikos, meninės arba literatūrinės raiškos tikslų sąvokomis, kurios turi savą, su laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus apsaugos sritimi nesutampančią reikšmę.

Dėl žurnalistikos tikslų sąvokos

65. Žurnalistikos tikslų sąvoka yra susijusi su visuomenės informavimo priemonių veikla, ypač su spauda bei vaizdinėmis ir garsinėmis visuomenės informavimo priemonėmis. Duomenų apsaugos direktyvos atsiradimas rodo, kad žurnalistikos tikslai apima ne tik institucionalizuotų visuomenės informavimo priemonių veiklą. Po to, kai Komisija pirmiausia pasiūlė taikyti išimtį spaudos subjektams bei vaizdinėms ir garsinėms visuomenės informavimo priemonėms [40], žurnalistikos tikslų sąvoka atsirado iš kelių vėlesnių projektų, kurie iš išimties taikymo srities pašalino visuomenės informavimo įmones ir išplėtė ją visiems asmenims, užsiimantiems žurnalistika [41].

38 — Dėl šios nuostatos aiškinimo žr. sprendimą *Lindqvist* (nurodytas 18 išnašoje, 46 ir paskesni punktai.

39 — Atitinkamai ir 1981 m. sausio 28 d. Strasbūre pasirašyta Europos Tarybos konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu, ETS Nr. 108, taip pat nenumato atskiros visuomenės informavimo priemonių privilegijos, bet leidžia priimti nukrypstančias nuostatas trečiųjų asmenų teisėms apsaugoti. Žr. Konvencijos 9 straipsnio b punkto paaiškinimus, Rapport explicatif, Nr. 58, http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Reports/Html/108.htm

40 — Pasiūlymo Tarybos direktyvai dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis 19 straipsnis, COM(2006) 314 galutinis, OL C 277, 1990, p. 3 (9).

41 — Žr., be kita ko, 1992 m. kovo 11 d. Europos Parlamento nuomonę (OL C 94, p. 173 (178)); 1992 m. spalio 15 d. pakeistą Komisijos pasiūlymą (OL C 311, p. 30 (45)) ir galiausiai 1995 m. vasario 25 d. Tarybos bendrąją poziciją (OL C 93, p. 1 (9)).

66. Siekiant dar labiau detalizuoti žurnalistikos tikslų sąvoką, galima pasitelkti visuomenės informavimo priemonių funkciją demokratinėje visuomenėje, kurią savo praktikoje, susijusioje su laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus apribojimais, suformulavo EŽTT. Kiekvieno laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus ribojimo sąlyga yra tokio ribojimo demokratinėje visuomenėje būtinybė. Jei kalbama apie visuomenės informavimo priemones, reikia turėti omenyje, kad laisva spauda turi esminę įtaką demokratinės visuomenės funkcionavimui, visų pirma kalbant apie jos, kaip „visuomenės sarginio šuns“, funkciją. Todėl laisva spauda turi pareigą, perduoti informaciją ir idėjas apie visus viešojo intereso klausimus [42].

67. Kadangi kalbama apie informacijos ir idėjų perdavimą, priešingai nei iš dalies atstovaujamoms nuomonėms, yra nesvarbu, ar leidėjai tvarkomus duomenis redaguoja arba komentuoja. Net neredaguotų duomenų padarymas prieinamais gali prisidėti prie viešų diskusijų ir todėl sukurti viešąjį interesą. Tačiau jau vien pasirinkimas, kuriuos duomenis platinti, yra platinančiojo subjektyvaus vertinimo išraiška. Šis pasirinkimas reiškia bent jau vertinimą, kad minėti duomenys domina jų gavėją.

42 — 1985 m. kovo 25 d. EŽTT sprendimas *Barthold* (8734/79, serija A, Nr. 90, 58 punktas); 1986 m. liepos 8 d. EŽTT sprendimas *Lingens* (9815/82, serija A, Nr.103, 44 punktas); 1994 m. rugsėjo 23 d. EŽTT sprendimas *Jersild* (15890/89, serija A, Nr. 298, 31 punktas); EŽTT sprendimas *Observer ir Guardian* (nurodytas 16 išnašoje, 59 punktas); EŽTT sprendimas *von Hannover* (nurodytas 14 išnašoje, 63 punktas); taip pat 2004 m. gruodžio 17 d. EŽTT sprendimas *Pedersen ir Baadsgaard* ((GC) 49017/99, *Recueil des arrêts et décisions* 2004-XI, 71 punktas).

68. Kaip visų pirma teigia Švedijos vyriausybė, remiantis tuo, asmens duomenų tvarkymu siekiama žurnalistikos tikslų, jeigu jis skirtas perduoti informaciją ir idėjas apie viešojo intereso klausimus.

Dėl informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus

69. Pirmiausia reikia išsiaiškinti, kaip suprantamas informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus atskleidimas. Ši formuluotė apibūdina įgyvendinant laisvę reikšti mintis ir įsitikinimus atliekamus veiksmus, kurių apribojimui reikalingas ypač svarus pateisinimas.

70. Šiame kontekste Švedijos vyriausybė nurodo paaiškinimą, kurį ji pateikė priimant Duomenų apsaugos direktyvą. Pagal jį žurnalistikos tikslų buvimas turi būti vertinamas remiantis ne perduodama informacija, t. y. jos turiniu, bet atskleidimo būdu. Teisinga, kad valstybės institucijoms nepriklauso nuspręsti, kokius viešojo intereso klausimus gali nagrinėti visuomenės informavimo priemonės. Todėl turinio vertinimas yra jautrus dalykas.

71. Atskleidimo būdas ir kontekstas yra svarbūs identifikuojant atvejus, kai nors atskleidžiama viešojo intereso informacija ir idėjos, tačiau ji atskleidžiama ne visiems, pavyzdžiui, privačios politinės diskusijos.

72. Šiandien atribojimas vien pagal informacijos perdavimo formą nebėra pakankamas nustatant žurnalistikos tikslus. Anksčiau žurnalistika apsiribodavo tokiomis (palyginti) aiškiai atpažįstamomis visuomenės informavimo priemonėmis, kaip antai spauda, radijas ir televizija. Vis dėlto modernios komunikacijos priemonės – internetas arba mobilios telekomunikacijos paslaugos – šiandien vienodai naudojamos ir informacijai apie viešojo intereso klausimus atskleisti, ir visiškai privatiems tikslams. Todėl informacijos perdavimo būdas, nors ir atskleidžia svarbų aspektą to, ar yra siekiama žurnalistikos tikslų, turinio taip pat negalima nepaisyti.

73. Bet kuriuo atveju esama viešojo intereso, jei perduodama informacija susijusi su faktiškai vykstančia vieša diskusija [43]. Taip pat yra temų, kurios pagal savo pobūdį yra viešojo intereso klausimai, pavyzdžiui, pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį vieši teismo posėdžiai [44], viešasis interesas dėl politinio gyvenimo skaidrumo [45] arba informacija apie politikos lyderių idėjas ir nuostatas bei elgesį [46].

74. Galima abejoti, ar informacijos apie viešojo intereso klausimus atskleidimas yra tuomet, kai platinamos privataus gyvenimo detalės, neturinčios jokio ryšio su asmens, apie kurį kalbama, viešomis pareigomis, ypač jeigu jų vienintelis tikslas yra patenkinti visuomenės smalsumą apie asmens privatų gyvenimą, ir, nepaisant galimo to asmens žinomumo laipsnio, negalėtų būti vertinamos kaip indėlis į kokią nors diskusiją, kuri yra bendras visuomenės interesas [47]. Ypač reikšminga šiai viešojo intereso ribai yra tai, ar asmuo, apie kurį kalbama, pagrįstai tikisi, kad šiuo požiūriu jo privatus gyvenimas bus gerbiamas [48].

75. Šiuos reikšmingus svarstymus iliustruoja byla *Fressoz ir Roire* [49]. Ji susijusi su dviejų žurnalistų nubaudimu, kurie paviešino konfidencialius mokesčių registro dokumentus,

43 — 2000 m. sausio 11 d. EŽTT sprendimas *News Verlags GmbH ir Co. KG* (31457/96, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-I, 54 punktas); 2001 m. vasario 6 d. EŽTT sprendimas *Tammer* (41205/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-I, 68 punktas); 2004 m. gegužės 18 d. EŽTT sprendimas *Editions Plon* (58148/00, *Recueil des arrêts et décisions* 2004-I, 44 punktas); 2007 m. gruodžio 10 d. EŽTT sprendimas *Stoll* (69698/01, 118 ir paskesni punktai); taip pat 2007 m. vasario 22 d. EŽTT sprendimas *Nikowitz ir Verlagsgruppe GmbH* (5266/03, 25 punktas).

44 — EŽTT sprendimas *News Verlags GmbH ir Co. KG* (nurodytas 43 išnašoje, 56 punktas).

45 — EŽTT sprendimas *Editions Plon* (nurodytas 43 išnašoje, 44 punktas).

46 — EŽTT sprendimas *Stoll* (nurodytas 43 išnašoje, 122 punktas) ir EŽTT sprendimas *Lingens* (nurodytas 42 išnašoje, 42 punktas). Dėl verslo lyderių žr. 2007 m. kovo 1 d. EŽTT sprendimą *Tønsbergs Blad AS ir Haukom* (510/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 87 punktas).

47 — EŽTT sprendimas *von Hannover* (nurodytas 14 išnašoje, 65 punktas); taip pat žr. EŽTT sprendimą *News Verlags GmbH ir Co. KG* (nurodytas 43 išnašoje, 54 punktas).

48 — EŽTT sprendimas *von Hannover* (nurodytas 14 išnašoje, 51 punktas). Taip pat dėl teisėtų lūkesčių duomenų tvarkymo atžvilgiu žr. 1997 m. birželio 25 d. EŽTT sprendimą *Halford* (20605/92, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-III, 45 punktas); 2001 m. rugsėjo 25 d. EŽTT sprendimą *P. G. ir J. H.* (44787/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-IX, 57 punktas) ir 2007 m. balandžio 3 d. EŽTT sprendimą *Copland* (62617/00, dar nepaskelbtas *Recueil des arrêts et décisions*, 42 punktas).

49 — 1999 m. sausio 21 d. EŽTT sprendimas (29183/95, *Recueil des arrêts et décisions* 1999-I).

kad taip pagrįstų informaciją apie vienos įmonės valdybos pajamas. Iš principo šis atskleidimas pagal nacionalinę teisę buvo baudžiamas.

76. Kita vertus, EŽTT pabrėžė, kad informacija buvo susijusi su vieša diskusija apie atlyginimų dydį, kuri kilo dėl darbo užmokesčio konflikto minėtoje įmonėje [50]. Pagal nacionalinę teisę informacija apie apmokestinimo bazę ir apie sumokėtus mokesčius nėra griežtai konfidenciali [51]. Be to, duomenys apie visuomenėje žinomų verslininkų pajamas yra reguliariai skelbiami [52] ir pagal nacionalinę praktiką nepriskiriami privataus gyvenimo sričiai [53].

77. Vadinasi, informacija ir idėjos yra viešojo intereso klausimas, jei jos susijusios su faktiškai vykstančia vieša diskusija arba klausimais, kurie, remiantis nacionaline teise ir visuomeninėmis vertybėmis, yra viešo pobūdžio, tačiau ne tada, jei yra platinamos privataus gyvenimo detalės, neturinčios jokio ryšio su asmens, apie kurį kalbama, viešomis pareigomis, ypač jei atsižvelgiant į tai esama pagrįstų pagarbos privačiam gyvenimui lūkesčių.

78. Vis dėlto reikia paminėti, kad valstybės institucijos, įskaitant teismus, negali griežtai vertinti, ar egzistuoja žurnalistikos tikslai. Praktiškai neįmanoma iš anksto nustatyti, kokia informacija susijusi su viešojo intereso klausimais, ir bent iš dalies nuo visuomenės informavimo priemonių priklauso perduodant informaciją apskritai sukurti viešąjį interesą. Jei tai nepavyksta, vėliau dėl to vargiai galima priekaištauti. Bet ir *ex ante* prognozuoti viešojo intereso nebuvimą iš principo nėra valstybės institucijų užduotis. Tokia prognozė būtų pirmas žingsnis kelyje į cenzūrą. Vadinasi, nustatyti, kad informacijos ir idėjų platinimas nesusijęs su viešojo intereso klausimais, galima tik tada, kai tai akivaizdu.

Dėl vienintelio tikslo

79. Jei informacija tvarkoma žurnalistikos tikslais, nebūtinai taikomas Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnis. Tačiau

50 — EŽTT sprendimas *Fressoz ir Roire* (nurodytas 49 išnašoje, 50 punktas).

51 — EŽTT sprendimas *Fressoz ir Roire* (nurodytas 49 išnašoje, 53 punktas).

52 — EŽTT sprendimas *Fressoz ir Roire* (nurodytas 49 išnašoje, 53 punktas).

53 — EŽTT sprendimas *Fressoz ir Roire* (nurodytas 49 išnašoje, 50 punktas).

asmens duomenų tvarkymas, kuriam taikomas šis straipsnis, turi būti *išimtinai* susijęs su žurnalistikos tikslais.

80. Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnyje vartojama sąvoka „išimtinai“ primena duomenų tvarkymo paskirtį, bendrai išdėstytą Duomenų apsaugos direktyvos 6 straipsnio b punkte. Pagal tai asmens duomenys iš esmės negali būti vėliau tvarkomi su jų surinkimo tikslu nesuderinamu būdu. Atitinkamai 9 straipsnio išimtis gali būti taikoma tik tvarkymo operacijoms, skirtoms išimtinai žurnalistikos tikslams. Jei kartu siekiama kitų tikslų, nelaikytinų žurnalistikos, visuomenės informavimo priemonių privilegija netaikoma.

81. Vis dėlto tikslo nustatymas negali priklausyti nuo to, ar tvarkymo tiesioginis tikslas yra tokios informacijos atskleidimas, kaip antai tokių duomenų paskelbimas. Kaip teigia, pavyzdžiui, *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy*, žurnalistikos tikslų siekiama taip pat ir rengiant informaciją paskelbimui [54].

82. Galimybės pripažinti, kad duomenys tvarkomi išimtinai žurnalistikos tikslais, negalima atmesti ir tuomet, kai, be informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus atskleidimo, tai atliekama siekiant ir komercinių tikslų [55]. Be žurnalistikos tikslų, paprastai siekiama bent jau padengti žurnalistinės veiklos išlaidas, taip pat, esant galimybei, gauti pelno. Būtent komercinė sėkmė yra profesionalios žurnalistikos sąlyga – bet kuriuo atveju tol, kol ja užsiimama be kitų, pavyzdžiui, valstybės paramos ir įtakos. Todėl leistina žurnalistikos tikslų sudedamoji dalis, atskleidžiant informaciją ir idėjas apie viešojo intereso klausimus, yra pinigų uždirbimas.

83. Nuo šios veiklos reikia atriboti komercinę veiklą, kuria nesiekiama atskleisti informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus, net jei gautas pelnas skirtas finansuoti žurnalistinę veiklą. Ji iš tikrųjų nesiskiria nuo tokios pačios veiklos, kurios pelnas skirtas žurnalistikos tikslams. Tokioje situacijoje visuomenės informavimo priemonių privilegijos taikymas galėtų pažeisti lygybės principą ir ypač iškreipti konkurenciją [56].

54 — Taigi 1996 m. kovo 27 d. Sprendime *Goodwin* (28957/95, *Recueil des arrêts et décisions 1996-II,* 39 punktas) ir 2007 m. lapkričio 27 d. Sprendime *Tillack* (20477/05, 53 punktas) EŽTT aiškiai išplėtė spaudos laisvės apsaugą žurnalistikos šaltiniams.

55 — EŽTT savo sprendime *Autronic AG* (nurodytas 11 išnašoje, 47 punktas) nurodo, kad įvairūs sprendimai dėl spaudos laisvės buvo susiję su įmonėmis, iš spaudos veiklos siekusiomis gauti pelno.

56 — Žr. 2004 m. rugsėjo 23 d. Sprendimą *Springer* (C-435/02 ir C-103/03, Rink. p. I-8663, 47 punktas).

84. Taigi reklamos platinimas visuomenės informavimo priemonėmis tik išimtiniu atveju galėtų būti naudojamas išskirtinai informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus atskleidimui [57], t. y. pripažintas atliekamu vien žurnalistikos tikslais, net jei gautos pajamos yra visuomenės informavimo priemonės veiklos sąlyga.

85. Konkrečiu atveju yra sudėtinga priskirti tam tikrą veiklą atliekamai žurnalistikos tikslais. Tam reikalingas subjektyvus esamo tikslo vertinimas. Tai darant negalima visiškai pasikliauti už duomenų tvarkymą atsakingų asmenų nurodytais tikslais, nes jie yra subjektyvūs ir negali būti patikrinti. Duomenų tvarkymo tikslas veikiau turi išplaukti iš objektyvių aplinkybių [58].

Taikymas nagrinėjamam atvejui

86. Visų pirma tiek konkrečios informacijos viešas pobūdis, tiek pagrįsti pagarbos privačiam gyvenimui lūkesčiai labai priklauso nuo konkrečios, pirmiausia nacionalinės, teisinės situacijos, visuomenės vertybių ir nuo konkrečiai vykstančių viešų diskusijų. Iš esmės šių elementų vertinimas nėra Teisingumo Teismo užduotis ir priklauso valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Gavęs iš nacionalinių teismų tokius klausimus, Teisingumo Teismas turėtų tik nurodyti aplinkybes, į kurias turi būti atsižvelgta.

87. Nagrinėjamu atveju visų pirma įdomus yra tvarkomų duomenų pobūdis, skirtingos informacijos platinimo formos ir galimybė duomenų subjektui pasiekti, kad duomenys apie jį būtų ištrinti.

88. Visos nagrinėjamos tvarkymo operacijos yra susijusios su mokestiniais asmens duomenimis. Nors Bendrijos teisėje nėra nuostatų dėl konfidencialaus tokių duomenų tvarkymo, kai kurios valstybės narės juos laiko konfidencialiais. Todėl atitinkami asmenys šiose valstybėse iš principo teisėtai tikisi, kad šis

57 — Toks atvejis buvo nagrinėtas 2001 m. birželio 28 d. EŽTT sprendime *Verein gegen Tierfabriken* (24699/94, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-VI), susijusiame su reklaminiu klipu prieš mėsos gamybą, tačiau ne 1994 m. vasario 24 d. EŽTT sprendime *Casado Coca* (serija A, Nr. 285-A) dėl advokatų reklamos draudimo. Taip pat žr. 2006 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* (C-380/03, Rink. p. I-11573, 156 punktas).

58 — Žr. dėl Bendrijos priemonės teisinio pagrindo parinkimo: 1987 m. kovo 26 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą* (45/86, Rink. p. 1493, 11 punktas); 1991 m. birželio 11 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą* (*Titandioxid*, C-300/89, Rink. p. I-2867, 10 punktas) ir 2007 m. spalio 23 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą* (C-440/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 61 punktas); dėl nesąžiningų tikslų nustatymo: 2006 m. vasario 21 d. Sprendimą *Halifax ir kt.* (C-225/02, Rink. p. I-1609, 75 punktas) ir 2007 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Ing. Auer* (C-251/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 46 punktas); dėl prekių tiekimo ar paslaugų teikimo Bendrijos viduje pripažinimo pagal pridėtinės vertės mokesčių teisės aktus: 2007 m. rugsėjo 27 d. Sprendimą *Teleos ir kt.* (C-409/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 39 ir paskesni punktai).

konfidencialumas bus gerbiamas. Taip pat ir, Teisingumo Teismo nuomone, informacija apie pajamas iš principo gali būti atskleista, tik jei tai yra būtina svarbesniam tikslui pasiekti [59].

89. Vis dėlto akivaizdu, kad EŽTT nebūtinai grindžia konfidencialų mokestinių duomenų tvarkymą EŽTK 8 straipsniu [60]. Vadinasi, būtų galimas leistinas, t. y. pateisinamas, Bendrijos laiduojamos pagrindinės teisės į privatų gyvenimą apribojimas, jei šie duomenys Suomijoje pagal įstatymą būtų viešai prieinami mokesčių institucijose. Atsižvelgiant į šią situaciją, matyt, taip pat galima daryti išvadą, kad Suomijos piliečiai negali pagrįstai tikėtis konfidencialaus jų mokestinių duomenų tvarkymo.

90. Informacijos atskleidimas vyksta dviem būdais: pirma, ji paskelbiama išorinėje vieno žurnalo dalyje bendrame sąraše, antra, trumpųjų pranešimų paslaugos forma siūloma suteikti informaciją apie konkrečius mokesčių mokėtojus.

91. Sąrašo paskelbimu siekiama perduoti viešojo intereso informaciją. Visuomenei siūlomas didelis duomenų rinkinys. Ši paskelbimo forma *prima facie* nėra pritaikyta prie individualių interesų.

92. Sunku spręsti, ar ši atskleidimo forma atitinka viešąjį interesą taip pat ir turinio prasme. Viena vertus, visuomenė gali būti suinteresuota gauti išsamią savo piliečių apmokestinimo, taip pat pajamų ir turto santykių apžvalgą. Galimas ir konkretus viešasis interesas gauti tokio pobūdžio informaciją apie konkrečius viešus asmenis.

93. Kita vertus, taip pat egzistuoja pagrindas manyti, kad susidomėjimas šiais duomenimis didžiąja dalimi yra privataus pobūdžio. Kyla klausimas, pavyzdžiui, dėl asmeninio smalsumo kaimynų ir pažįstamų atžvilgiu. Negalima atmesti net komercinių interesų. Žinios apie konkrečių asmenų pajamų ir turto santykius gali būti panaudotos komerciškai, pavyzdžiui, tikslinei reklamai arba finansiniam klientų pajėgumui ir patikimumui įvertinti.

94. Pastarasis aspektas trumpųjų pranešimų paslaugos atveju yra dar labiau pagrįstas, nes pagal savo formą informacijos perdavimas

59 — Sprendimas *Österreichischer Rundfunk ir kt.* (nurodytas 13 išnašoje, 89 ir paskesni punktai).

60 — Žr. EŽTT Sprendimą *Fressoz ir Roire* (nurodytas 49 išnašoje, ypač 53 punktas), kuriame nagrinėjama tik nacionalinė teisinė situacija. Taip pat žr. 1996 m. lapkričio 27 d. Europos žmogaus teisių komisijos sprendimą *Gedin* (peticija Nr. 29189/95) dėl fizinių asmenų vardų ir pavardžių nurodymo įsipareigojimų nevykdančių mokesčių mokėtojų sąraše.

vyksta, jei yra konkretus domėjimasis tam tikro asmens duomenimis. Atrodo mažai tikėtina, kad šis domėjimasis paprastai yra viešo pobūdžio. Iš tikrųjų konsultacija su viešojo intereso klausimais galėtų sietis tik išimtiniu atveju.

95. Vis dėlto negalima visiškai atmesti galimybės, kad viešasis interesas egzistuoja, kai informacija atskleidžiama telekomunikacijomis. Informacijos atskleidimas per telekomunikacijų paslaugas vis daugiau papildo tradicines atskleidimo formas per spaudą ir žiniasklaidą. Todėl reikia ypač kruopščiai įvertinti, ar šia forma atskleidžiama informacija ir idėjos yra privataus, ar viešojo intereso klausimai.

96. Galiausiai Portugalijos vyriausybė pažymėjo, kad negali būti kalbama apie žurnalistikos tikslus, jei *Satakunnan* už mokesčių mokėtojų pašalinimą iš informacinės sistemos reikalauja mokesčio. Šiam argumentui reikėtų pritarti, jei *Satakunnan* šiais mokesčiais siektų tikslo gauti pelną, nes šis pelnas būtų gaunamas ne iš viešojo intereso informacijos ir idėjų atskleidimo. Priešingai, jei mokestis skirtas tik išlaidoms kompensuoti, tai dar nepanaikina galimybės, kad tvarkymas atliekamas žurnalistikos tikslu, nesvarbu, ar tokie mokesčiai yra teisėti.

97. Vis dėlto duomenų subjekto galimybė išbraukti informaciją apie save kelia klausimą, ar iš tikrųjų išsamus mokestinių duomenų sąrašas sudaro viešąjį interesą. Nepagrįstas pavienių duomenų įrašų išbraukimas tokiu atveju iš principo prieštarautų galimam viešajam interesui. Jei skaitytojas tikisi išsamaus sąrašo, išbraukimas būtų beveik klaidinantis, nes susidarytų įspūdis, jog asmuo nemoka arba moka tik nedidelius mokesčius.

98. Kaip šios objektyvios aplinkybės turi būti vertinamos visuomeniniame kontekste Suomijoje, turi nuspręsti nacionaliniai teismai, prireikus toliau aiškindamiesi faktines aplinkybes.

Dėl pusiausvyros tarp laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus bei teisės į privatų gyvenimą

99. Net jei konkrečiu atveju egzistuoja galimybė taikyti Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį, tai dar nereiškia, kad atitinkamam asmens duomenų tvarkymui turi būti taikoma duomenų apsaugos išimtis. Veikiau išimtys

galimos tik tiek, kiek jos pasirodo reikalingos, norint teisę į privataus gyvenimo apsaugą suderinti su laisve reikšti savo mintis ir įsitikinimus reglamentuojančiomis taisyklėmis.

100. Remiantis tuo, galima būtų pritarti Estijos ir Komisijos abejonėms, ar Suomijos atliktas Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio perkėlimas atitinka Bendrijos teisės reikalavimus. Nepaisant Duomenų apsaugos direktyvos nuostatos lankstumo [61], vertinant apskritai atrodo šiek tiek neobjektyvu, kad tvarkant duomenis žurnalistikos tikslais beveik visiškai netaikoma duomenų apsauga. Vertinant iš Bendrijos teisės pozicijų, pageidautina, kad redakcinei veiklai būtų taikomi griežtesni duomenų apsaugos reikalavimai nei numatytieji Suomijos Asmens duomenų įstatymo 2 straipsnio 5 dalimi.

101. Vis dėlto atsakymui į antrąjį prejudicinį klausimą šie svarstymai neturi reikšmės. Pagrindinėje byloje prašoma įpareigoti *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy* nutraukti konkretų duomenų tvarkymą. Šis įpareigojimas negali būti grindžiamas Duomenų apsaugos direktyva. Vien direktyva negali pagrįsti įpareigojimų konkrečiam asmeniui, taigi jam remtis direktyva kaip tokia nėra galimybės [62].

102. Priešingai, Komisija, remdamasi Suomijos Asmens duomenų įstatymo 2 straipsnio 4 dalimi, teisės į privatų gyvenimą pažeidimui siūlo netaikyti su duomenų apsauga susijusių nacionalinių apribojimų. Čia ji remiasi sprendimu *Mangold*, kuriame Teisingumo Teismas Direktyvoje 2000/78 [63] įtvirtintą diskriminacijos dėl amžiaus draudimą įvertino kaip bendrąjį Bendrijos teisės principą ir padarė išvadą, kad nacionaliniai teismai turėtų netaikyti bet kurios jam galbūt prieštaraujančios nacionalinės teisės nuostatos [64].

103. Tokiam požiūriui aš jau nepritariau kitoje byloje [65]. Vietoje konkrečiam asmeniui tiesiogiai netaikomos direktyvos remiantis bendruoju teisės principu, kurio turinys daug mažiau aiškus ir apibrėžtas, būtų nusižengta direktyvos derinimo tikslui, kiltų pavojus jos siekiamam teisiniam saugumui, taip pat būtų pažeistas draudimas netaikyti neperkeltų direktyvos nuostatų konkretaus asmens nenaudai. Generaliniai advokatai J. Mázak ir D. Ruiz-Jarabo Colomer taip pat

61 — Sprendimas *Lindqvist* (nurodytas 18 išnašoje, 83 punktas) ir sprendimas *Promusicae* (nurodytas 12 išnašoje, 67 punktas).

62 — 1986 m. vasario 26 d. Sprendimas *Marshall* (152/84, Rink. p. 723, 48 punktas); 2004 m. spalio 5 d. Sprendimas *Pfeiffer ir kt.* (nuo C-397/01 iki C-403/01, Rink. p. I-8835, 108 punktas) ir 2007 m. birželio 7 d. Sprendimas *Carp* (C-80/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 20 punktas).

63 — 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 79).

64 — 2005 m. lapkričio 22 d. Sprendimas *Mangold* (C-144/04, Rink. p. I-9981, 75 ir paskesni punktai).

65 — 2007 m. vasario 8 d. Išvada byloje *Kofoed* (C-321/05, dar nepaskelbta Rinkinyje, 67 punktas).

nuogąstauja, kad tiesioginis bendrųjų teisės principų taikymas šalia direktyvų pakenktų pastarųjų veikimui ir taip pažeistų valdžių padalijimo principą bei sąlygotų teisinį nesaugumą [66].

104. Būtent tokios pasekmės būtų nagrinėjamu atveju. Įpareigojimai dėl duomenų apsaugos konkretiems asmenims kyla iš nacionalinės teisės aktų, perkeliančių Duomenų apsaugos direktyvą. Komisijos požiūris, priešingai, reiškia įpareigojimų, prieštaraujančių nacionalinės teisės aktams, sukūrimą. Tai nesuderinama su teisiniu saugumu. Taip pat būtų pažeistas Duomenų apsaugos direktyvos siekis pusiausvyros tarp duomenų apsaugos bei laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus užtikrinimą perduoti valstybėms narėms.

105. Todėl šiame procese yra nesvarbu, ar Suomija teisingai perkėlė Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas veikiau turi įvertinti, ar reikalavimai *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy* atžvilgiu yra pagrįsti pagal nacionalinę teisę. Kartu nacionalinis teismas nacionalinės teisės aktus turi aiškinti kuo labiau atsižvelgdamas į Duomenų apsaugos direktyvos formuluotę ir tikslą [67] bei atitiktį Bendrijos pagrindinėms teisėms [68], kad būtų pasiektas Duomenų apsaugos direktyvoje įtvirtintas rezultatas. Vieningo aiškinimo įpareigojimas kartu ribojamas teisinio saugumo principo. Šis draudžia nacionalinę teisę aiškinti *contra legem* [69].

Dėl atsakymo į antrąjį klausimą

106. Todėl į antrąjį klausimą apibendrintai reikia atsakyti taip, kad Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio prasme asmens duomenų tvarkymas tarnauja žurnalistikos tikslams, jei jis nukreiptas į informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus perdavimą. Ar ir kokiu mastu ginčijamas mokes-

66 — 2007 m. vasario 15 d. generalinio advokato J. Mazák išvada *Palacios de la Villa* (dar nepaskelbta Rinkinyje, 133 ir paskesni punktai) ir 2008 m. sausio 24 d. D. Ruiz-Jarabo Colomer išvada *Michaeler ir Subito GmbH* (C-55/07 ir C-56/07, dar nepaskelta Rinkinyje, 21 ir paskesni punktai).

67 — 1984 m. balandžio 10 d. Sprendimas *von Colson ir Kamann* (14/83, Rink. p. 1891, 26 punktas); sprendimas *Pfeiffer ir kt.* (nurodytas 62 išnašoje, 113 punktas) ir 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimas *Farrell* (C-365/05, Rink. p. I-3067, 42 punktas).

68 — Sprendimas *Lindqvist* (nurodytas 18 išnašoje, 87 punktas); 2006 m. birželio 27 d. Sprendimas *Parlamentas prieš Tarybą* (C-540/03, Rink. p. I-5769, 105 punktas) ir sprendimas *Promusicae* (nurodytas 12 išnašoje, 68 punktas).

69 — 2005 m. birželio 16 d. Sprendimas *Pupino* (C-105/03, Rink. p. I-5285, 44 ir 47 punktai) ir 2006 m. liepos 4 d. Sprendimas *Adeneler ir kt.* (C-212/04, Rink. p. I-6057, 110 punktas).

tinių duomenų tvarkymas tarnauja žurnalistikos tikslams, atsižvelgdamas į visas prieinamas objektyvias aplinkybes turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

C — *Dėl trečiojo klausimo — Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnis*

107. Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų išsiaiškinti, ar Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnį kartu su direktyvos principais ir tikslais reikėtų aiškinti taip, kad duomenų, surinktų žurnalistikos tikslams, paskelbimas ir jų perdavimas tvarkyti komerciniais tikslais yra šios nuostatos pažeidimas.

108. Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsniu reglamentuojamas duomenų tvarkymo saugumas. Pagal šį straipsnį valstybės narės turi numatyti, kad duomenų valdytojas privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones, skirtas apsaugoti, kad asmens duomenys nebūtų tyčia ar neteisėtai sunaikinti ar netyčia prarasti, pakeisti, neleistinai atskleisti ar palikti prieinami, ypač kai tvarkomus duomenis tenka perduoti tinklu, taip pat apsaugoti nuo bet kokių kitų neteisėtų tvarkymo būdų. Atsižvelgiant į technologijų lygį ir jų įdiegimo išlaidas, minėtos priemonės turi užtkrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų tvarkymo keliamą riziką ir saugotinų duomenų pobūdį.

109. Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnio 1 dalis buvo perkelta Suomijos Asmens duomenų įstatymo 32 straipsnio 1 dalimi. Tai viena iš nedaugelio duomenų apsaugos nuostatų, galiojančių taip pat ir asmens duomenų tvarkymui žurnalistikos tikslais. Nagrinėjamu atveju ypač svarbu, kad būtų užkirstas kelias nepagrįstam arba neteisėtam duomenų tvarkymui. Jeigu šios sąvokos būtų suprantamos taip, kad duomenų tvarkytojas turi užtikrinti visų Duomenų apsaugos direktyvos reikalavimų laikymąsi, tuomet šie reikalavimai, nepaisant visuomenės informavimo priemonių privilegijos pagal Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį, galiotų ir asmens duomenų tvarkymui žurnalistikos tikslais.

110. Vis dėlto šis Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnio 1 dalies aiškinimas prieštarauja direktyvos normų sistemai. Įprastu atveju jis sąlygotų nereikalingą dvigubą reikalavimų galiojimą, o nagrinėjamu atveju pažeistų akivaizdžią Suomijos įstatymų leidėjo valią Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnį perkelti taip, kad šie reikalavimai nebūtų taikomi duomenų tvarkymui žurnalistikos tikslais.

111. Remiantis pavadinimo formuluote „Duomenų tvarkymo saugumas“ ir Komisijos

pateikto šios direktyvos projekto motyvais [70], Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnio 1 dalis turi būti suprantama taip, kad ji susijusi su apsauga nuo išorinio poveikio, ypač nuo neteisėto trečiųjų asmenų priėjimo prie asmens duomenų. Tai ypač patvirtina nuoroda į technines galimybes pagal 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą. Ji yra sietina tik su techninėms saugumo priemonėms. Tvarkymo priemonių teisėtumas neturi nieko bendra su technikos pažanga.

112. Todėl Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnio 1 dalis nereglamentuoja duomenų tvarkymo teisėtumo. Jis išplaukia iš kitų taikytinų Duomenų apsaugos direktyvos nuostatų.

113. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo rūpestis tikriausiai taip pat kyla iš to, kad Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnio 2–4 dalyse kalbama apie duomenų saugumą, kai duomenys tvarkomi duomenų valdytojo vardu. Duomenų tvarkymo duomenų valdytojo vardu atveju duomenų valdytojas perduoda duomenis tretiesiems asmenims. Nagrinėjamu atveju *Satakunnan Markkinapörssi Oy* perdavė duomenis *Satamedia Oy*. Vis dėlto šiam perdavimui pagal 17 straipsnį nekeliami jokie ypatingi reikalavimai. Nuostatos dėl duomenų tvarkymo duomenų valdytojo vardu tik turi užtikrinti, kad ir duomenų tvarkymo duomenų valdytojo vardu atveju bus laikomasi tvarkymo saugumo reikalavimų pagal 17 straipsnio 1 dalį.

114. Kaip ir siūlo dauguma šalių, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Duomenų apsaugos direktyvos 17 straipsnis nereglamentuoja, ar duomenys, kurie buvo surinkti žurnalistikos tikslais, gali būti paskelbti ir perduoti tvarkyti komerciniais tikslais.

D — *Dėl ketvirtojo klausimo — Paskelbtų duomenų tvarkymas*

115. Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, ar Duomenų apsaugos direktyva gali būti aiškinama taip, kad tie asmens duomenys, kuriuos sudaro tik visuomenės informavimo priemonėse paskelbta su konkrečiu fiziniu asmeniu susijusi informacija, apskritai nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį.

116. Šio klausimo pagrindas yra Suomijos įstatymo dėl Asmens duomenų 2 straipsnio 4 dalis. Pagal ją įstatymas negalioja asmens

70 — Žr. pasiūlymo Tarybos direktyvai dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis 19 straipsnį, COM(2006) 314 galutinis, p. 40, ir pakeistą pasiūlymą Tarybos direktyvai dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (COM(1992) 422 p. 28 ir paskesni).

duomenims, kurių turinį sudaro tik visuomenės informavimo priemonėse paskelbta informacija.

117. Kaip teisingai pabrėžia Estija, Portugalija ir Komisija, Duomenų apsaugos direktyvoje nėra taip nukrypti leidžiančios nuostatos. Veikiau 12 ir 26 konstatuojamosiose dalyse aiškiai akcentuojama, kad apsaugos principai turi galioti *visiems* duomenims apie konkretų arba galimą identifikuoti asmenį.

118. Bendra išimtis paskelbtiems duomenims ypač pakenktų duomenų tvarkymo tikslui pagal Duomenų apsaugos direktyvos 6 straipsnio 1 dalies b punktą. Tuomet po paskelbimo duomenis būtų galima toliau naudoti bet kokiems tikslams, neatsižvelgiant į jų pirminį surinkimo tikslą.

119. Vis dėlto Suomija laikosi nuomonės, kad paskelbtų asmens duomenų tvarkymą galima pateisinti laisve reikšti mintis ir įsitikinimus. Tačiau, priešingai Suomijos argumentui, šios nuomonės negalima pagrįsti tuo, kad nagrinėjamu atveju duomenų perdavimas trumpųjų pranešimų paslaugos forma taip pat priklauso laisvei reikšti mintis ir įsitikinimus. Šis svarstymas svarbus vertinant visų pirma Švedijos teiginį, kad ši paslauga atitinka Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio bei atitinkamas perkeliančių Suomijos teisės aktų nuostatas ir todėl patenka į visuomenės informavimo priemonių privilegijos taikymo sritį.

120. Vis dėlto paskelbtų asmens duomenų tvarkymas pagal Suomijos teisę apskritai nesusietas su Duomenų apsaugos direktyvos 9 straipsnio sąlygomis. Todėl kyla klausimas, ar laisvė reikšti mintis ir įsitikinimus taip pat apima ir tokių duomenų neribojamą tvarkymą.

121. Pagal EŽTK 10 straipsnio 1 dalį laisvė reikšti mintis ir įsitikinimus apima laisvę gauti ir skleisti informaciją arba idėjas netrukdomam valstybės institucijų. Todėl jei tam būtinas paskelbtų asmens duomenų tvarkymas, jis patenka į laisvės reikšti mintis ir įsitikinimus taikymo sritį. Vis dėlto ši laisvė gali ir turi būti ribojama tiek, kiek duomenų tvarkymas prieštarauja teisei į privatų gyvenimą. Taigi yra draudžiama suteikti visuotinai taikomą privilegiją tokioms tvarkymo operacijoms. Veikiau kiekvieną kartą turi būti vertinama, kuri iš pagrindinių teisių yra svarbesnė.

122. Kalbant apie paskelbtus duomenis, kurie iš esmės yra visuotinai žinomi, galėtų būti laikoma, kad teisė į privataus gyvenimo apsaugą yra mažiau svarbi. Vis dėlto neatmestina, kad teisė į privatų gyvenimą draudžia tęsti ir didinti apribojimus tęsiant duomenų, pavyzdžiui, klaidingos informacijos, įžeidimų ar intymios informacijos atvejais, tvarkymą.

123. Nukrypti nuo Duomenų apsaugos direktyvos reikalavimų leidžiančios nuostatos toliau gali būti grindžiamos 13 straipsniu. Šiuo požiūriu ypač svarbi kitų asmenų teisių ir laisvių apsauga, numatyta 1 dalies g punkte. Galima manyti, kad Suomijoje laisvė reikšti mintis ir įsitikinimus apima teisę perduoti paskelbtus duomenis be duomenų apsaugos apribojimų. Taip pat reikia atsižvelgti, kad paskelbtų duomenų tvarkymas teisę į privatų gyvenimą veikia mažiau intensyviai nei konfidencialių duomenų tvarkymas. Šiuo atžvilgiu valstybės narės tikrai turi didelę diskreciją.

124. Vis dėlto ši diskrecija negali sukurti situacijos, kai duomenų apsaugos išimtimis pateisinami aiškiai neproporcingi teisės į privatų gyvenimą apribojimai. Taigi žinomai klaidingų asmens duomenų tolesnio tvarkymo negalima pateisinti tuo, kad jie buvo paskelbti.

125. Be to, Duomenų apsaugos direktyvos 13 straipsnis neleidžia nukrypti nuo visų šios direktyvos nuostatų. Veikiau nukrypti leidžiama tik nuo pagrindinių duomenų tvarkymo reikalavimų pagal 6 straipsnio 1 dalį, informacijos ir susižinojimo teisių pagal 10 straipsnį, 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį, taip pat duomenų tvarkymo viešumo pagal 21 straipsnį.

126. Todėl į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad asmens duomenų bylos, apimančios tik visuomenės informavimo priemonėmis jau paskelbtą informaciją, patenka į Duomenų apsaugos direktyvos taikymo sritį.

127. Vis dėlto ir dėl ketvirtojo klausimo reikia prisiminti, kad Duomenų apsaugos direktyva pati savaime negali pagrįsti jokių įpareigojimų *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy*. Tam reikalingas pagrindas nacionaliniuose teisės aktuose, kurie prireikus turi būti aiškinami paisant Duomenų apsaugos direktyvos, o ne *contra legem* [71].

71 — Žr. šios išvados 99 ir paskesnius punktus.

V — Išvada

128. Todėl siūlau Teisingumo Teismui į prašymą priimti prejudicinį sprendimą atsakyti taip:

1. Asmens duomenų tvarkymu 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 3 straipsnio 1 dalies prasme turi būti laikoma veikla, kurią, kaip apibūdinama prašyme priimti prejudicinį sprendimą, sudaro duomenų apie fizinių asmenų darbo arba kapitalo pajamas bei apie jų turtą:

   a) rinkimas iš mokesčių institucijų viešų dokumentų ir tvarkymas turint tikslą juos paskelbti;

   b) paskelbimas kiekvienai komunai atskirai skirtais išsamiais sąrašais, išdėsčius abėcėlės tvarka ir suskirsčius pagal pajamų rūšis;

   c) perleidimas CD-ROM diskuose turint tikslą naudoti komerciniais tikslais; arba

d) tvarkymas teikiant SMS paslaugą, kuria naudodamiesi mobilojo ryšio naudotojai, išsiuntę tam tikro asmens pavardę ir gyvenamąją komuną, gauna informaciją apie šio asmens darbo bei kapitalo pajamas ir apie jo turtą.

2. Asmens duomenų tvarkymas Direktyvos 95/46 9 straipsnio prasme atliekamas žurnalistikos tikslais, jeigu jis nukreiptas į informacijos ir idėjų apie viešojo intereso klausimus perdavimą. Ar ir kokiu mastu ginčijamas mokestinių duomenų tvarkymas skirtas žurnalistikos tikslams, atsižvelgdamas į visas prieinamas objektyvias aplinkybes turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

3. Direktyvos 95/46 17 straipsnis nereglamentuoja, ar duomenys, surinkti žurnalistikos tikslais, gali būti paskelbti ir perduoti tvarkyti komerciniais tikslais.

4. Asmens duomenų bylos, apimančios tik jau paskelbtą informaciją, pavyzdžiui, visuomenės informavimo priemonėmis, patenka į Direktyvos 95/46 taikymo sritį.